

Skötselplan för naturreservat Skurugata i Eksjö kommun

1.	Syftet med naturreservatet	3
2.	Beskrivning av området.....	4
2.1.	Administrativa data	4
2.2.	Prioriterade bevarandevärden.....	5
2.3.	Topografi, geologi och hydrologi	5
2.4.	Historik och markanvändning.....	6
2.5.	Växt- och djurliv	7
2.6.	Friluftsliv	7
2.7.	Bebyggelse och anläggningar	8
2.8.	Källförteckning.....	8
3.	Mål och skötselåtgärder för naturreservatet	8
3.1.	Övergripande mål med skötseln.....	8
3.2.	Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	9
3.3.	Oplanerade övergripande åtgärder	17
3.4.	Friluftsliv och gränser	17
3.5.	Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	18
4.	Dokumentation och uppföljning	19
4.1.	Uppföljning av skötselåtgärder.....	19
4.2.	Uppföljning av bevarandemål.....	19
5.	Bilagor	20

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- skydda och bevara skuran och de arter som är beroende av det svala och fuktiga klimatet i skuran
- bevara och utveckla en naturskogsartad barrblandskog med anslutande mosse och de arter som är knutna till dessa miljöer
- bevara de listade habitaterna enligt EU:s art- och habitatdirektiv i gynnsamt tillstånd
- tillvarata områdets betydelse för friluftslivet, inom ramen för bevarandet av områdets naturvärden
- bevara och utveckla betad barrskog
- bevara och utveckla brandpräglad tallskog

Syftet ska uppnås genom att:

- området utvecklas huvudsakligen genom intern dynamik med utrymme för naturvårdande åtgärder för att gynna skyddsvärda arter och livsmiljöer
- naturvårdande gallring genomförs för att bibehålla tall och lövträdsdrag i tidigare brandpräglade områden samt skapa skiktning och luckighet i yngre planterade skogsbestånd
- skogsbete förekommer för att återskapa och upprätthålla en betespräglad barrblandskog
- återkommande naturvårdsbränningar genomförs samt brandefterliknande åtgärder för att gynna brandpräglad skog och dess arter
- hydrologisk återställning utförs där det är möjligt efter hydrologisk utredning
- leder, skyltar och andra friluftsanordningar underlättar och höjer värdet vid besök i naturreservatet

2. Beskrivning av området

2.1. Administrativa data

Namn	Skurugata
Skyddsform	Naturreservat
Areal	133,9 hektar (ha) varav vatten 1,3 ha
Beslut om Natura 2000	Ja (SE0310346)
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Eksjö
Socken	Eksjö och Hult
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13),
Mittpunktskoordinater	N 6395000 – E 505230 (SWEREF99TM)
Lägesbeskrivning	ca 8 km NO Eksjö och ca 7 km N Hult
Fastigheter	Eksjö-Bjässarp 1:22, del av Bötteryd 1:4, del av Passlemålen 1:2 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Fastighetsägarkategorier	Enskilda och Staten (Naturvårdsverket)
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

Areal per markslag

Skog	128,4 ha
Åkermark	0,3 ha
Vatten	1,3 ha
Våtmark	2,9 ha
Övrigt	1,0 ha

2.2. Prioriterade bevarandevärden

Naturtyp	Barrblandskog, skogsbete
Strukturer	Flerskiktad barrskog
Arter	Mosippa, urskogsfly, ädellav
Friluftsliv	Vandringsleder, utsiktspunkt, eldplatser, wc

2.3. Topografi, geologi och hydrologi

Skurugata är namnet både på naturreservatet och på den geologiska bildningen som ligger knappt en mil nordost om Eksjö i ett kuperat barrskogslandskap. Skurugata består av en djupt nedskuren, smal kanjonliknande sprickdal i berggrunden. Formationer av den här typen benämns ofta skura, grav eller kursu.

Berggrunden i Eksjötrakten består mest av granit. I området vid Skurugata finns dock ett område med Smålandsporfy. Denna porfy är rödbrun och har strökorn av fältspat och kvarts. Den spricker lätt sönder och då uppstår block och stenar med karakteristiskt sneda vinklar. De finns bland rasmassorna i skurans botten. Jordarten i området utgörs av morän.

En skura bildas där det finns en försvagning i berget, till exempel en sprickzon eller en förkastningszon. I samband med avsmältning av inlandsis tränger en smältvattenström fram genom sprickzonen och vidgar denna till en skura. I slutet av skuran kan smältvattenströmmen breda ut sig och hastigheten på vattnet minskar. Det medför att isälvsmaterial avsätts, det grövsta materialet närmast mynningen.

Försvagningen i berget där Skurugata har bildats följer ett sprickmönster som är likåldrigt med bergartsbildningen, vilket indikeras av att skurans nordvästliga riktning överensstämmer med omgivande diabasgångar. Erosionsformer på Skurugatas väggar visar att skuran har utgjort bana för smältvatten från inlandsisen i området. Vidsträckta isälvsavlagringar finns vid skurans sydöstra mynning. Troligen bildades Skurugata före den senaste inlandsisen, vilket bland annat förekomsten av flyttblock ovanpå rasmassorna visar.

Skuran är ca 1 km lång och är uppdelad i två parallellförskjutna delar med en vinklad förbindelse centralt. Den norra delen av skuran är den mest dramatiska och sevärda delen. Den har tvärbranta väggar som på vissa ställen är upp till 35 meter höga. Den är ca 500 meter

lång och mellan 10–20 meter bred. Den södra delen av skuran är bredare, upp till 60–70 meter, och den är inte lika tydlig och dramatisk som den norra delen. Genom den södra delen rinner det en bäck.

Öster om skuran ligger berget Skuruhatt (337,2 m.ö.h.), varifrån utsikten är milsvid.

Skurugata ligger inom Pauliströmsåns delavrinningsområde (Emåns huvudavrinningsområde).

2.4. Historik och markanvändning

Skurugata omnämns första gången i litteraturen redan 1696 i Eric Dahlbergs *Suecia antiqua et Hodierna* som "en stor och underlig klyfta i ett skogsklätt berg, Skurugata, icke långt från staden Eksjö i Småland, där de gamla göterna enligt sägen offrat åt sina gudar. Klyftans längd sägs vara en fjärdedels svensk mil". Den som har gjort området mest känt är Albert Engström. Under rubriken *Smålandsmystik* skriver Albert Engström om sin förkärlek för Småland där Skurugata och Skuruhatt med omnejd är lika med Småland. Vid Skuruhatt finns det en minnessten över Albert Engström med inskriptionen "Folket som bor i dessa gårdar torde vara av renaste guld en eljest karg geologi kan prestera. Dessa sega, magra arbetare som brottas med sin fattiga jord och segra, segra, är det icke ett folk att hålla av". (Fornlämningsregistret Hult nr 88).

Förr huserade troll och rövare i Skurugata. Men inget oknytt har visat sig sedan Smålands grenadjärer tågade igenom med flygande fanor och klingande spel. Skurugata ska även ha varit tillhåll för "Tjuvajösse", en förbrytare som lär ha bott och gömt sitt tjuvgods i en håla nere i skuran.

Där skuran vinklar av ligger Skurukälla, som i fornlämningsregistret (Eksjö nr 192) är betecknat som plats med namn och tradition. Källan ska enligt legenden vara i underjordisk förbindelse med Försjön, eller ibland nämns Mycklaflon. Beviset ska bland annat vara att en oxe tappade skällan i Skurukälla och att den sedan återfanns i sjön.

I anslutning till reservatets parkering ligger det en torplämning efter torpet Äspelund (fornlämningsregistret Hult nr 121). Ca 100 meter väster om skurukälla finns det odlingsrösen och låga stenmurar som vittnar om tidigare markanvändning.

Naturreservatet Skurugata bildades 1967 och utvidgades 2005. Skuran omges av skogsmark där skogsbruk pågått på större delen, även inom delar av det äldre reservatsområdet. I väster ligger en liten åker vid reservatsgränsen.

2.5. Växt- och djurliv

Reservatsområdet domineras av barrblandskog. Där berget går i dagen förekommer hållmarkstallskog. Delar av skogen har påverkats av skogsbruk men ca två tredjedelar är äldre skog med mer eller mindre naturskogskaraktär. 30 ha har klassificerats som nyckelbiotop eller område med högt naturvärde. Vanliga barrskogsarter dominerar, till exempel blåbär, lingon och kruståtel i fältskiktet och husmossa och väggmossa i bottenskiktet. Där skogen har lämnats orörd går det att finna mer ovanliga arter, till exempel stor revmossa.

Skurans norra del är torr och blockig. Vegetationen består i huvudsak av olika arter av ormbunkar, bland annat gaffel-, hälle- och svartbräken. I springorna i bergväggen förekommer sällsynta mossarter som gynnas av det svala och fuktiga lokalklimatet, bland annat snedbladsmossa. Snedbladsmossa är en oceanisk art, som i övrigt förekommer sällsynt i nordvästra Sverige. Skurugata är en östlig utpostlokal, men förekomsten är inte undersökt sedan 1980-talet. Längre upp på bergväggarna växer ljung, blåbär och lundgröe. Skurans södra del är skogbeväxt och botten är till stora delar kärrartad. En bäck rinner från Skurukälla och söderut genom den södra delen av skuran.

Norra delen av reservatsområdet utgörs av en mosse med en tjärn, Myregölen. Mossen är till största delen skogbeväxt med tall.

37 rödlistade arter har registrerats i området, varav 11 bedöms som hotade arter. Tjäder, orre och järpe förekommer. Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2b.

2.6. Friluftsliv

Skurugata och Skuruhatt är ett mycket populärt utflyktsmål. Antalet besökare har uppskattats till ca 100 000 per år. Inte bara närboende utan både svenska och utländska turister fascinerar av den särpräglade miljön. De flesta besökarna kommer med bil till reservatets parkering. Många kommer även via Smålandsleden från Eksjö kommuns lägergård och naturreservat Klinten vid Försjön. En

del väljer att cykla från Eksjö och många går då sista biten till reservatet via vandringsleden från Bjässarp.

2.7. Bebyggelse och anläggningar

I reservatets östra kant finns en parkering med toalettbyggnad. Uppe på Skuruhatt finns ett rastskyddstak samt en toalettbyggnad. I övrigt finns det ingen bebyggelse eller andra anläggningar inom reservatet.

2.8. Källförteckning

SLU Artdatabanken, Artportalen.

Kulturmiljöregistret. Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Registerblad NRO06027.

Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2020:4.

SGU. Jordartskarta

SGU. Berggrundskarta

Skogsstyrelsen. Nyckelbiotopsbeskrivningar.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1. Övergripande mål med skötseln

Naturreservatet ska ge ett naturskogsartat intryck med en barrdominerad träslagssammansättning där höjderna domineras av tall och lägre fuktiga partier domineras av flerskiktad brandrefugial granskog. På höjderna ska det finnas föryngring av brandgynnade trädslag som tall, björk, asp och sälg så att trädslagen på sikt ökar sin andel. Områdets topografi och besöksstryck medför att möjligheten till naturvårdsbränning är begränsad. Därför behöver brandefterliknande åtgärder utföras för att få en trädslagsblandning som efterliknar den i en mer naturlig branddynamik.

Skuran ska omges av stormhårdig skog så att skurans lokalklimat skyddas från direkt exponering av sol och vind.

Det ska finnas rikligt med grova gamla träd, senvuxna träd, torrträd och lågor. Död ved av förekommande trädslag finns i sådan

omfattning att förutsättningar ges för att området ska hysa en artrik flora, fauna och funga särskilt med avseende på vedlevande skalbaggar, vedsvampar, mossor och lavar.

Vid skötsel av naturreservatet ska åtgärder utföras så skonsamt som möjligt med hänsyn till naturmiljön och upplevelsevärdet. När granar gallras bort ska det göras utan att risken för omfattande angrepp av granbarkborre uppstår.

Vandringsleder ska vara väl markerade för att kanalisera den stora mängden besökare. Lederna ska vara framkomliga till fots. Det ska finnas utsiktsplats och anordningar som är tillgängliga för personer med funktionsvariationer.

Västra delens skogsbete, skötselområde 3, ska innehåller typiska karaktärer som kreatursstigar, gräsklädda gläntor, långkronig gran och en blandning av trädslag. I området ska grov död solexponerad ved och faunadepåer finnas.

Västra delens naturvårdsbränna, skötselområde 3c, ska ha karaktären av en brandpräglad tallskog där naturvårdsbränningar eller brandefterliknande åtgärder bör utföras.

Reservatet är indelat i 8 skötselområden:

1. Barrblandskog
2. Brandrefugial granskog
3. Skogsbete
4. Skogbevuxen myr och göl
5. Skura
6. Åkermark
7. Parkering
8. Utsiktsplats

3.2. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

Skötselområde 1: Barrblandskog, 59,8 ha

Områdesbeskrivning

Området består av brandstörningspräglad småkuperad terräng med inslag av hållpartier, branter och fuktsvackor. Tall dominerar på höjdryggarna och partier med tunt jordlager medan granen dominerar i sluttningar och svackor med bitvis rik förekomst av död ved. I svackor finns grunda torvmarkspartier med sumpskogsartad skog.

Tidigare skogsbruk har format den mestadels ca 100 åriga skogen så att den är relativt enskiktad och barrträdsdominerad med endast ett fåtal lövträd. Tidigare skogsskötsel och frånvaron av brandstörning har medfört en tilltagande andel gran som succesivt konkurrerat ut tall och lövträd. Reservatets vandringsled passerar genom skötselområdet.

Bevarandemål

Området ska utgöras av en biologiskt värdefull barrblandskog med inslag av asp, sälg, björk och ek. Skogen ska vara ljusöppen på höjdpartierna och tät i de fuktiga partierna. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktad med stort inslag av gamla träd, främst tall och gran. Föryngringen av tall och brandgynnade lövträd ska vara tillräcklig för att andelen av dessa trädslag inom reservatet inte ska minska. Fältskiktet ska domineras av bärris och ljung. Stående och liggande död ved ska finnas i olika nedbrytningsgrad. Området ska utgöras av 60,0 hektar taiga.

Restaureringsåtgärder

- Plockhuggning och luckhuggning av gran för att bibehålla tallandelen, efterlikna en mer brandpräglad ljusöppen skog samt gynna vitaliteten på äldre tallar. Avverkade granar som utgör potentiellt yngelmateriel för granbarkborre ska barkas och lämnas kvar.

Löpande skötselåtgärder

- Markstörning, punktbränning, luckhuggning, ringbarkning och naturvårdande röjning och naturvårdande gallring av gran för att gynna föryngring av tall och löv och säkerställa fortlevnaden av gamla tallar.

- Vid behov gynnas nya generationer av tall, björk, asp och sälg genom sådd och temporärt skydd mot kvist- och knoppbetande djur samt genom röjning och plantryckning av gran.
- Naturvårdande gallring i skogen direkt väster om skuran för att skapa en vindstabil skog och minska risken för omfattande skogsskador i samband med storm eller granbarkborreangrepp.
- Veteranisering av tall

Skötselområde 2: Brandrefugial granskog, 21,5 ha

Områdesbeskrivning

Den naturskogsartade brandrefugiala miljön utgörs huvudsakligen av ett smalt låglänt stråk och omfattar de branta sidorna i anslutning till skuran och bäcken i reservatets södra del. Även en sumpskog i reservatets norra del ingår i skötselområdet. Här finns rikligt med död ved och inslag av gammal gran.

Bevarandemål

Skogen ska vara grandominerad, skuggig, fuktig och flerskiktad med inslag av grova, gamla och senvuxna träd. Det ska finnas en kontinuerlig tillförsel av död ved så att mossor och vedsvampar kan fortleva. Området ska utgöras av 21,5 hektar taiga.

Restaureringsåtgärder

- I grandominerade planterade partier längs västra kanten främjas skiktning genom plockhuggning eller ringbarkning. Fällda träd som utgör yngelmaterial för granbarkborre helbarkas.
- Hydrologisk återställning utförs där det är möjligt efter hydrologisk utredning.

Löpande skötselåtgärder

- Inga åtgärder aktuella

Skötselområde 3: Skogsbete, 33,5 ha

Områdesbeskrivning

Skötselområdet utgörs av:

Delområde 3a består av äldre barrblandskog, rester av tidigare etablerade produktionsbestånd av gran samt en mindre öppen gräsmark som historiskt hävdats med bete eller slätter.

Delområde 3b består av en bäckmiljö omgiven av äldre grandominerad skog på sluttningarna. I skogen finns viss inblandning av tall och lövträd. De senaste 15 åren har granbarkborreangrepp ökat mängden död ved i området. Delområdet utgörs av Natura 2000-habitatet taiga (9010).

Delområde 3c som utgörs av en torr sluttning med tallskog. I området växer de bland annat de brandgynnande arterna mosippa och svedjenäva.

Skötselområdet stängslades in 2019 och har därefter betats av ett 30-tal nötkreatur. De senaste årens restaureringsåtgärder i delområdena 3a och 3c har inriktats på att utvidga gläntor med örter och gräs samt gynna tall, lövträd och långkroniga granar. Hela skötselområdet nyttjades som skogsbete fram till början av 1970-talet.

Bevarandemål

Skötselområdet ska utgöras av ett karaktäristisk barrskogsbete samt naturskogsartad skog i det centrala delområdet. Skogsbetesområdet ska ha en tydlig betesprägel med upp trampade stigar, andra spår av stora betesdjur och gläntor med betespräglad kärlväxtflora. Skogen ska vara skiktad och varierad med täta och glesa partier och ha betydande inslag av död ved. I trädskiktet ska det finnas långkroniga granar, grova gamla tallar och lövträd samt yngre ersättningsträd av alla förekommande trädslag.

Delområde 3b ska ha naturskogskaraktär med gamla träd och riklig förekomst av död ved i olika nedbrytningsstadie.

Delområde 3c ska ha karaktär av en brandpräglad skog med gamla träd och förutsättningar för mosippan att överleva.

Området ska utgöras av minst 6,5 hektar taiga

Restaureringsåtgärder

- Inga aktuella åtgärder

Löpande skötselåtgärder

- Området hävdas årligen med bete. Betesdjur som inte är aggressiva mot besökare bör väljas, företräddelsevis nötboskap och får.
- Inom delområde 3a och 3c ska plockhuggning och luckhuggning ske, framför allt där det finns kvar en betespräglad kärlväxtflora så att grova träd, ersättningsträd och gläntor kan utvecklas. Om det blir stora mängder virke och grenar i samband med åtgärderna ska en del forslas ut eller brännas på plats. Annars ska död ved lämnas inom skötselområdet.
- Vid större stormfällningar kan delar av det stormfällda virket upparbetas, så att vindfällena inte hindrar beteshävd. Död ved placeras ut på lämpliga platser för att inte hindra bete.
- Föryngring av tall och olika lövträd främjas genom röjning så att utvecklingsbara träd och trädgrupper kan utvecklas. Vid behov kan mekaniskt hinder sättas upp för att freda betesbegärliga trädslag.
- Inväxande gran i gräsytor reduceras genom plantryckning eller röjning minst vart 5:e år.
- Befintlig öppen gräsyta i områdets östra del hävdas med bete.
- Vid behov genomförs naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder som röjning av inväxande gran och lövträd, markstörning, punktbränningar och veteranisering av tall, i område 3c

Skötselområde 4: Skogbevuxen myr och göl, 13,3 ha

Områdesbeskrivning

Myregölen i norra delen av reservatet omges av tallbevuxen myrmark. Myrmarken är påverkad av några skogsdiken och äldre tegdiken i västra delen. Tallsumpskogen med senvuxna träd breder sakta ut sig över de ännu öppna delarna. I anslutning till dikespåverkade delar förekommer en del salix, gran och björk.

Bevarandemål

Myregölen ska omges av skogbevuxen myr. Trädskiktet är talldominerat och bitvis glest. Det finns gott om knotiga myrtallar och döda träd. Myrmarken är av kärrkaraktär och har naturlig hydrologi med avrinning mot sydväst. Området ska utgöras av 12,0 hektar öppen eller skogbevuxen myr och 1,3 ha myrsjö.

Restaureringsåtgärder

- Hydrologisk återställning utförs där det är möjligt efter hydrologisk utredning.
- Merparten av igenväxningsvegetation som etablerat sig längs dikessystemen röjs ned och tas vid behov ut ur reservatet.

Löpande skötselåtgärder

- Igenväxningsvegetation röjs vid behov bort.

Skötselområde 5: Skura, 2,2 ha

Områdesbeskrivning

Skuran är 500 m lång, 10 - 20 m bred och bitvis 35 m höga tvärbranta bergväggar. Sprickdalen går i nordvästligriktning. Den västra sidan är naturligt beskuggad och växtplats för fukt- och skuggberoende moss- och bräkenarter. Den östra sidan är bitvis mer solexponerad och domineras av olika skorplavar. Botten av skuran utgörs främst av kantiga porfyrblock. Här går vandringsleden över stock och sten. I skuran växer enstaka granar och på sidorna växer enstaka träd av tall, gran och rönn.

Bevarandemål

Områdets hydrologi ska vara intakt och bergsubstratet ska vara ostört för att kunna utgöra värdefulla växt- och häckningsplatser. Branten ska ha en hög och jämn luftfuktighet med ren luft som är gynnsam för karakteristiska mossor och lavar, t.ex kuddäppelmossa och manlav. Vegetationstäckningen ska vara sparsam, med kärlväxter koncentrerade till sprickor och klipputsprång. Typiska arter av kärlväxter och lavar som gaffelbräken, hällebräken, liten fetknopp och klipplav ska förekomma i branten. Snedbladsmossan ska finnas i ett livskraftigt bestånd. Arealen silikatbranter ska vara minst 1,3 hektar.

Restaureringsåtgärder

- Inga

Löpande skötselåtgärder

- Nedfallna träd eller träddeklar som blockerar framkomlighet kapas och flyttas åt sidan.
- Vid behov görs rasriskbedömning

- Vid behov åtgärdas risk för ras
- Avstängning av led genom skuran om risken för ras bedöms vara alltför stor

Skötselområde 6: Åkermark, 0,3 ha

Områdesbeskrivning

En liten åker ligger vid reservatsgränsen vid vägen mellan Bjässarp och Kättstorp.

Bevarandemål

Åkern får brukas så länge det finns en brukare och brukningsvägen får hållas öppen. Om/när det inte längre finns någon brukare ska åkern återbeskogas.

Restaureringsåtgärder

- Inga

Löpande skötselåtgärder

- Åkerbruk alternativt återbeskogning genom igenväxning, sådd eller plantering av lokalt förekommande trädslag. Efter återbeskogning ska området ingå i skötselområde 3.

Skötselområde 7: Parkeringsplats, 0,7 ha

Områdesbeskrivning

I reservatet finns en parkeringsplats. I anslutning till parkeringsplatsen finns en tillgänglighetsanpassad toalett, soptunnor och informationsskylt. Direkt söder om parkeringen finns ett gräsbeväxt område med bord, bänkar och eldplats.

Bevarandemål

Parkeringen med dess anläggningar för besökare ska vara välskötta och välfungerande.

Den öppna marken i direkt anslutning söder om parkeringsplatsen ska utgöras av glest lövträdbevuxen gräsmark med inslag av kulturväxter och slåttermarksflora. Bärande träd och buskar ska förekomma liksom inslag av död ved. Kulturlämningar i form av torpruin, stenmurar och odlingsrösen är synliga.

Restaureringsåtgärder

- Inga

Löpande skötselåtgärder

- Underhåll och skötsel av toalett, soptunna, informationsskylt, bord, bänkar och eldplats.
- Området i anslutning till parkeringen ska med slätter och röjning hållas fri från igenväxning. Trädsiktet ska behållas lövdominerat.

Skötselområde 8: Utsiktsplats. 0,3 ha

Områdesbeskrivning

Området utgörs Skuruhatts utsiktspunkt och omgivande sluttningar. På berget växer enstaka martallar med knotiga kronor och slingrande rötter. En minnessten med graverad text av Albert Engström är rest på berget. Sluttningen västerut mot skuran utgörs av gles hållmarksskog medan det åt andra håll blir mer växtligt och skogen tätnar med inslag av björk och gran. Utsikten är ett flitigt besökt turistmål och mängden besökare har resulterat i ett flertal upptrampade stigar i det annars frodiga skiktet av ljung och blåbärsris. I området finns iordningställda eldplatser med rastbord och sittbänkar samt ekkubbar och ekplank som används av rastande besökare. På östra sidan av bergknallen finns ett rastskyddstak uppfört mot bergväggen, här finns också en timrad toalettbyggnad samt tillhandahållen ved.

Bevarandemål

Utsiktspunkten ska vara omgiven av karaktärsfulla tallar och andra förekommande trädslag. Från utsiktspunkten ska man ha utsikt i cirka 60 graders vinkel mot sydväst. Trädsiktet ska vara glest eller gruppställt och utformat så det medger utsikt mellan stammarna eller under kronorna. I området förekommer solexponerad död ved i sådan omfattning att området är framkomligt för besökare.

Utsiktsplatsen med dess anläggningar för besökare ska vara välskötta och välfungerande.

Restaureringsåtgärder

- Inga

Löpande skötselåtgärder

- Underhåll och skötsel av utsiktsplatsens friluftsanläggningar.
- Utsikten kontrolleras vart 10:e år. Vid behov fälls enstaka träd.
- Røjning eller plantryckning av inväxande gran görs vart 5:e år i områdets växtliga partier. Vid behov röjs uppväxande lövträd så att karaktärsfulla träd kan utvecklas.

3.3. Oplanerade övergripande åtgärder

Inom hela naturreservatet är det tillåtet att bekämpa invasiva eller främmande arter som kan motverka syftet med naturreservatet.

Vid behov får åtgärder genomföras för att undvika eller begränsa storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Fällda träd ska i första hand lämnas i naturreservatet, men fällda färskt angripna träd kan i undantagsfall transporteras ut som områdets prioriterade bevarandevärden påtagligt hotas.

3.4. Friluftsliv och gränser

Besökare hänvisas till parkeringen, skötselområde 7, i naturreservatets östra del. Där finns även tillgänglighetsanpassad toalett, soptunna samt informationsskylt. Direkt söder om parkeringen finns ett gräsbeväxt område med bord, bänkar och eldplats.

Uppe på Skuruhatt, skötselområde 8, finns eldplatser med rastbord och sittbänkar varav några är tillgänglighetsanpassade. På östra sidan av bergknallen finns ett rastskyddstak, en timrad tillgängligt dass samt tillhandahållen ved.

I reservatet finns ett flertal leder av olika längd och svårighetsgrad. Leden från parkeringen upp till utsiktsplatsen är tillgänglighetsanpassad.

För lokalisering av friluftsanordningar, se karta bilaga 2b.

Bevarandemål

Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick. Besökare till naturreservatet ska kunna ta del av föreskrifter och information om områdets naturvärden genom informationstavlor som är i gott skick.

Motsvarande information om området samt områdets tillgänglighet ska finnas på en egen sida för naturreservatet på Länsstyrelsens webbsida. Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket, hjälpa besökarna att få sina förväntningar uppfyllda och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås.

Det ska finnas en parkeringsplats för minst 50 bilar i naturreservatets östligaste del. Det ska finnas en markerad och väl underhållen strövstig som utgår från parkeringsplatsen. Strövstigen ska ha delvis samma sträckning som Smålandsleden.

Det ska finnas en iordningställd rastplats och bänkar vid parkeringen samt vid Skuruhatt.

Skötselåtgärder

- Naturreservatets gränser ska underhållas.
- Informationstavlor, friluftslivsanordningar och leder ska hållas i gott skick
- Naturreservatet ska ha en egen sida på Länsstyrelsens webbplats med information om områdets naturvärden och tillgänglighet.

3.5. Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Var	När
Avverkning av gran för att bibehålla tallandelen, efterlikna en mer brandpräglad ljusöppen skog samt gynna vitaliteten på äldre tallar.	Skötselområde 1	2025 - 2035
Markstörning, punktbränning, luckhuggning, ringbarkning och naturvårdande röjning och naturvårdande gallring	Skötselområde 1, 2 och 3 (ej 3b)	Vid behov
Naturvårdande gallring i skogen direkt väster om skuran för att skapa en vindstabil skog	Skötselområde 1	Vid behov
Reducering av granplantor samt skydd av löv och tallplantor	Skötselområde 1, 3 (ej 3b) och 8	Löpande
Veteranisering av tall	Skötselområde 1	Löpande
Hävd med bete samt underhåll av staket	Skötselområde 3	Löpande

Plockhuggning och luckhuggning och flytt av död ved som hindrar bete	Skötselområde 3 (ej 3b)	Vid behov
Bete eller slåtter av öppna gräsytor	Skötselområde 3	Löpande
Naturvårdsbränning	Skötselområde 3c	Vid behov
Hydrologisk utredning	Skötselområde 2 och 4	2025 - 2035
Hydrologisk restaurering	Skötselområde 2 och 4	Om hydrologisk utredning visar att möjligheten finns
Igenväxningsvegetation vid diken röjs bort	Skötselområde 4	Vid behov
Träd och träddelar som begränsar framkomligheten kapas och flyttas	Skötselområde 5	Vid behov
Bedömning av rasrisk	Skötselområde 5	Löpande
Risk för ras åtgärdas	Skötselområde 5	Vid behov
Avstängning av led genom skuran om rasrisk föreligger	Skötselområde 5	Vid behov
Slåtter och röjning för att undvika igenväxning	Skötselområde 7	Vid behov
Avverkning av träd för att bibehålla utsikt från utsiktspunkt	Skötselområde 8	Vid behov
Underhåll av strövstig	Hela området	Löpande
Underhåll av friluftsanläggningar	Hela området	Löpande
Utvärdering av friluftslivets påverkan	Hela området	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1. Uppföljning av skötselåtgärder

Skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska följas upp och dokumenteras enligt Naturvårdsverkets och Länsstyrelsens riktlinjer.

4.2. Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivsvärden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

2a Artlista

2b Skötselplankarta

2c Friluftsanordningskarta

Urval av arter inom Skurugata naturreservat

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), LC (rödlistad 2010/2015 men 2020 bedömd livskraftig), S3 (högt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde). EU (arter i art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet). ÅGP (art inom åtgärdsprogram för hotade arter). F (Fridlyst). Ö (övrig intressant art).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: SKS (Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering), LST (Länsstyrelsen), AP (Artportalen).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter, signalarter, arter i EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv samt andra arter av intresse. Sekretessarter är inte angivna.

Art	Kategori	Inventerat	Referens
Kärlväxter			
Svedjenäva (<i>Geranium bohemicum</i>)	NT	2021	LST
Knärot (<i>Goodyera repens</i>)	VU, S2, F	2024	AP
Mosippa (<i>Pulsatilla vernalis</i>)	EN, S2, ÅGP	2023	LST
Mossor			
Blåmossa (<i>Leucobryum glaucum</i>)	S2	2024	AP
Liten hornflikmossa (<i>Lophozia ascendens</i>)	VU, S3	2024	AP
Mörk husmossa (<i>Hylocomiastrum umbratum</i>)	S3	2024	AP
Purpurmylia (<i>Mylia taylorii</i>)	S3	2024	AP
Skogstrappmossa (<i>Anastrophyllum michauxii</i>)	NT, S3	2024	AP
Skuggmossa (<i>Dicranodontium denudatum</i>)	S3	2024	AP
Stor revmossa (<i>Bazzania trilobata</i>)	S3	2024	AP
Vedsäckmossa (<i>Calypogeia suecica</i>)	VU, S3	2024	AP
Vedtrappmossa (<i>Anastrophyllum hellerianum</i>)	NT, S3	2024	AP
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S1	2024	AP

Lavar			
Barkkornlav (<i>Lopadium disciforme</i>)	S3	2024	AP
Broktagel (<i>Bryoria bicolor</i>)	EN, S3	2024	AP
Brunpudrad nållav (<i>Chaenotheca gracillima</i>)	NT, S3	2024	AP
Bårdlav (<i>Nephroma parile</i>)	S3	2024	AP
Garnlav (<i>Alectoria sarmentosa</i>)	NT, S3	2024	AP
Gulnål (<i>Chaenotheca brachypoda</i>)	S2 eller S3	2024	AP
Havstulpanlav (<i>Thelotrema lepadinum</i>)	S3	2024	AP
Kattfotslav (<i>Arthonia leucopellaea</i>)	S3	2024	AP
Kolflarnlavar (<i>Carbonicola spp.</i>)	NT, S3	2024	AP
Korallblylav (<i>Parmeliella triptophylla</i>)	S3	2024	AP
Kornig nållav (<i>Chaenotheca chlorella</i>)	S3	2024	AP
Lunglav (<i>Lobaria pulmonaria</i>)	NT, S3	2024	AP
Lönnlav (<i>Bacidia rubella</i>)	S3 eller S2	2024	AP
Nästlav (<i>Bryoria furcellata</i>)	S3	2024	AP
Rostfläck (<i>Arthonia vinosa</i>)	S2 eller S1	2024	AP
Skorpigelélav (<i>Collema occultatum</i>)	NT, S3	2024	AP
Skuggblåslav (<i>Hypogynia vittata</i>)	S3	2024	AP
Smalskaftslav (<i>Chaenotheca gracilentia</i>)	VU, S3	2024	AP
Sotlav (<i>Cyphelium inquinans</i>)	S3	2024	AP
Ädellav (<i>Megalania grossa</i>)	EN, S3	2024	AP
Svampar			
Barrviolspindling (<i>Cortinarius harcynicus</i>)	NT, S2	2024	AP
Ullticka (<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>)	NT, S3	2024	AP
Vedticka (<i>Fuscoporia viticola</i>)	S2	2024	AP
Insekter			
Glimmalmätare (<i>Eupithecia venosata</i>)	NT	2024	AP
Grå blåbärsfåltmätare (<i>Entephria caesiata</i>)	NT	2024	AP
Tvårbandat vickerfly (<i>Lygephila viciae</i>)	NT	2024	AP
Urskogsfly (<i>Xestia sincera</i>)	EN	2024	AP
Fåglar			
Järpe (<i>Tetrastes bonasia</i>)	NT	2024	AP
Tjäder (<i>Tetrao urugallus</i>)	EU	2024	AP

Källförteckning

Artdatabanken 2020. Röddlistade arter i Sverige 2020.

Bilaga 1 till fågeldirektivet

Bilaga 2 till art- och habitatdirektivet

Naturvårdsverket, årtal. Åtgärdsprogram för mosippa.

Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2019. Skyddsvärd skog – Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning

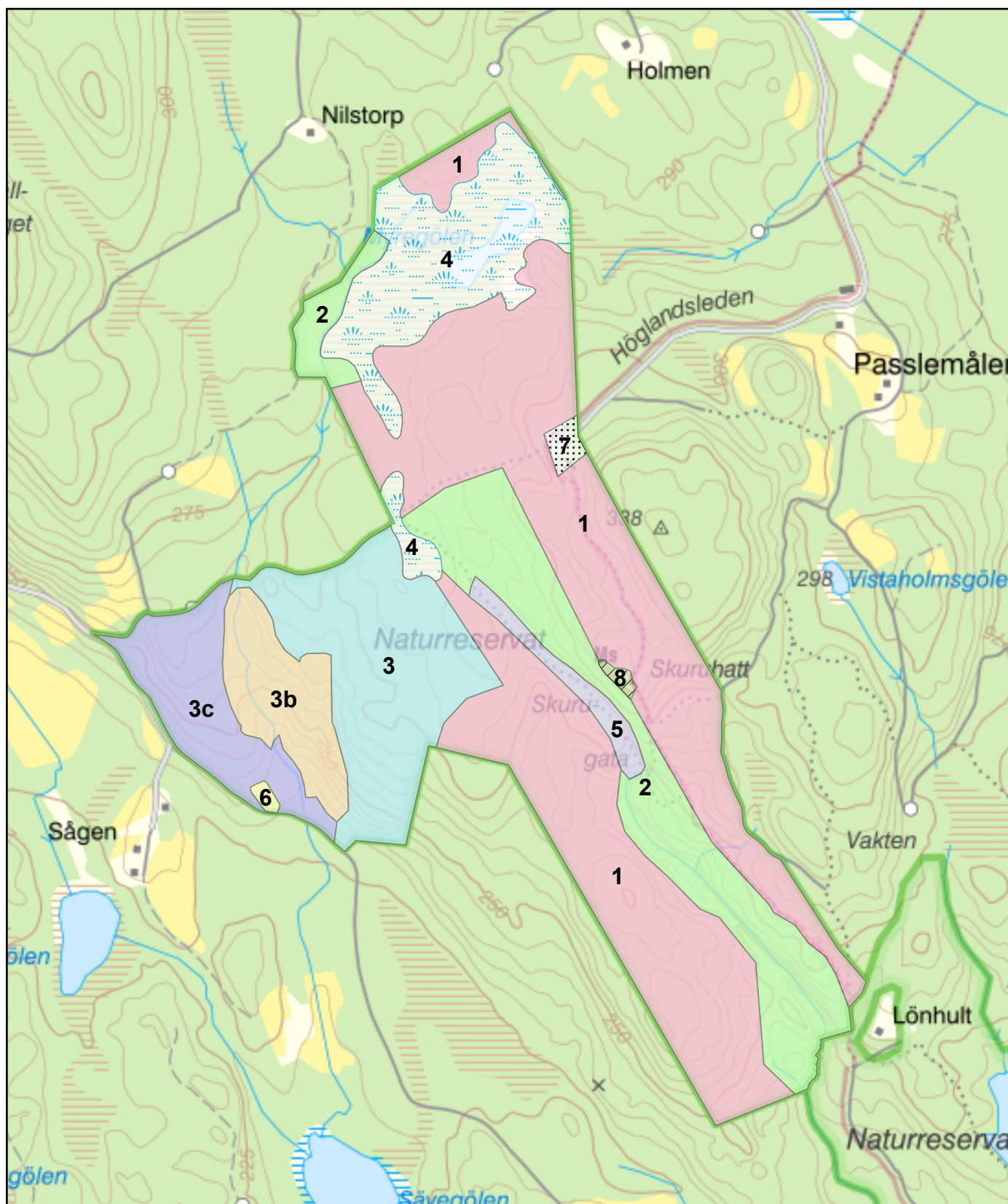
Skogsstyrelsen 2014. Handbok för inventering av nyckelbiotoper

Naturreservat Skurugata

Bilaga 2b

Skötselkarta

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2025-08-19,
dnr 511-81-2025

0 125 250 500 Meters

Skala 1:12000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

1	5
2	6
3	7
3b	8
3c	Gräns naturreservat
4	

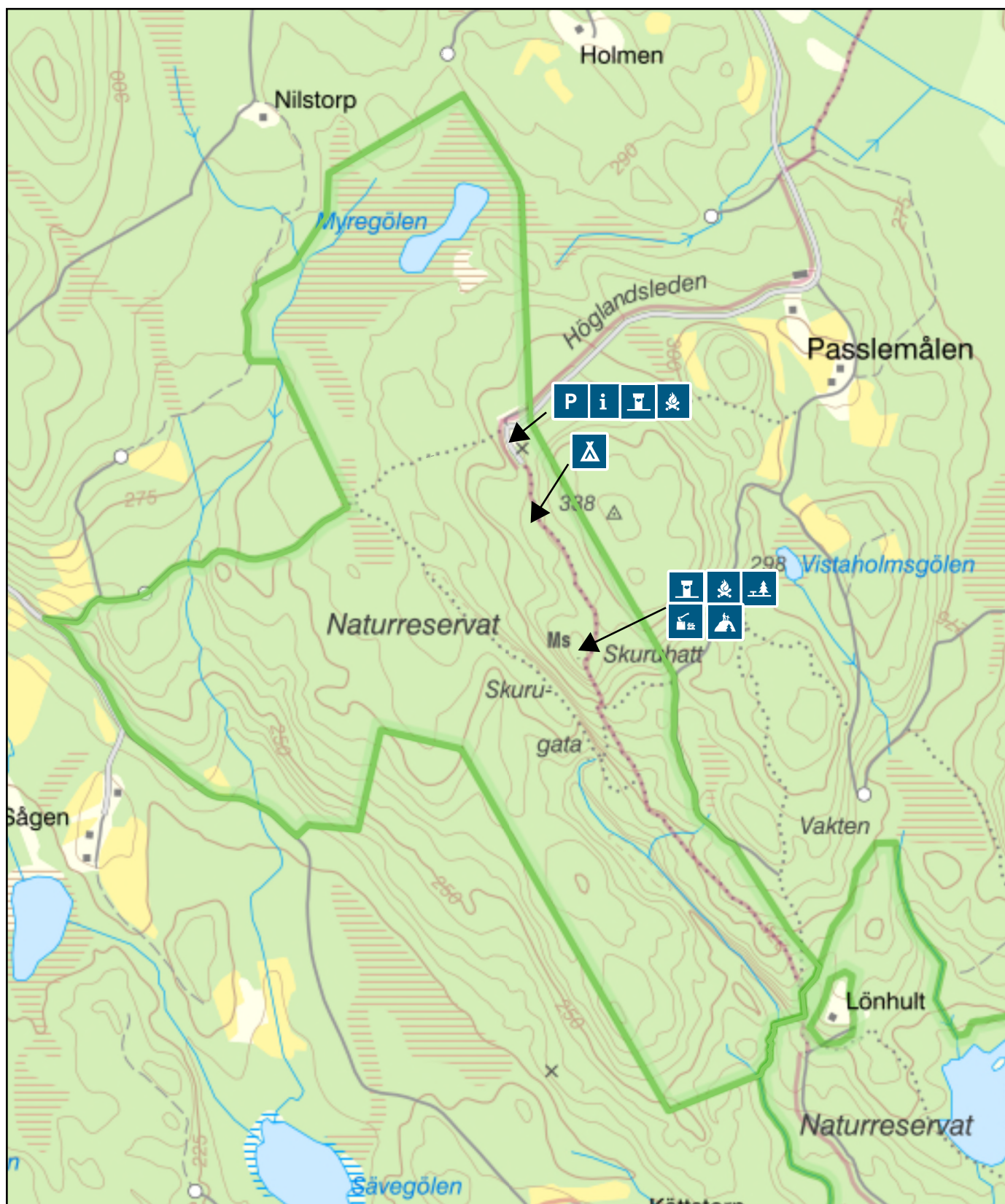

Naturreservat Skurugata

Bilaga 2c

Karta för friluftsanordningar

Tillhör Länsstyrelsens beslut 2025-08-19,
dnr 511-81-2025

0 125 250 500 Meters

Skala 1:12 000

Länsstyrelsen
i Jönköpings län

© Lantmäteriet Geodatasamverkan
© Länsstyrelsen Jönköping

Eldstad

Information

Parkering

Rastplats

Toalett

Tältplats

Utsikt

Vedförvaring/vedbod

Vandringssled

Gräns naturreservat

